

Eindexamen havo kunst 2014-II

- havovwo.nl

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Blok 1

1 maximumscore 2

twee van de volgende:

- Het bestuderen van de klassieke taal en literatuur had invloed op de onderwerpkeuze van schilders en beeldhouwers (bijvoorbeeld mythologische onderwerpen) en/of had invloed op de vormgeving van kunstwerken (bijvoorbeeld de vormgeving / houding van standbeelden).
- Geneeskunde: het onderzoek naar de anatomie van de mens leidde in de beeldende kunst tot een meer correcte weergave van het menselijk lichaam.
- Meetkunde: door kennis van de meetkunde konden kunstenaars diepte suggereren op het platte vlak (lijnperspectief) en/of realistische schilderingen maken op bijvoorbeeld koepels en/of op grote formaten schilderen met behulp van rasters en/of meetkundige verhoudingen als basis voor de compositie gebruiken en/of de vormgeving baseren op getalsverhoudingen/de gulden snede.

per juist antwoord

1

2 maximumscore 3

- Een homo universalis is iemand die zo breed en volledig mogelijk ontwikkeld is, zowel op wetenschappelijk, intellectueel, kunstzinnig als op fysiek terrein
- bijvoorbeeld (twee van de volgende):
  - schrijfgerei
  - een (bouw)tekening
  - een passer
  - een muziekinstrument
  - een schilderij
  - boeken
  - globes

1

2

Opmerking

Per juist aspect van de voorstelling 1 scorepunt toekennen.

3 maximumscore 1

Harmonie was een belangrijk ideaal in de kunst in de renaissance en de menselijke proporties/maatverhoudingen golden als de meest harmonische en/of als het ideale voorbeeld van 'eenheid van delen'.

Eindexamen havo kunst 2014-II

- [havovwo.nl](http://www.havovwo.nl)

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

4 maximumscore 2

twee van de volgende:

- (representatieve functie) het tonen van de rijkdom/macht van de eigenaar
- (representatieve functie) het tonen van de kennis van de eigenaar
- (vermaaksfunctie) De tuin was er als plaats voor ontspanning/verpozing/vermaak. (Er werden schouwspelen/toernooien georganiseerd en er waren beeldenprogramma's.)
- (educatieve functie) De tuin diende als plaats ter lering (bijvoorbeeld de beeldenprogramma's).
- (representatieve functie) De tuin was een plek om allerlei technisch vernoed te tonen (in de vorm van waterwerken).

per juist antwoord

1

5 maximumscore 1

Huygens verdedigt zich door erop te wijzen dat (een van de volgende):

- de aanleg van zijn buitenverblijf een eerbetoon aan God is.
- het ontwerp van huis en tuin gebaseerd is op de kroon op Gods schepping: de mens.
- wie kritiek heeft op zijn buitenverblijf zichzelf, de mens en daarmee ook God bekritiseert.

6 maximumscore 2

Huygens kon door het in druk uitgeven van gedicht en gravure (twee van de volgende):

- zijn schepping en achterliggende ideeën wereldkundig maken/verspreiden (ook aan mensen die zijn buitenverblijf niet bezochten).
- zijn schepping en achterliggende ideeën voor het nageslacht/de eeuwigheid vastleggen.
- tonen hoe veelzijdig hij was en/of tonen hoe ontwikkeld hij was (op het gebied van architectuur, tuinontwerp, klassieke theorieën en dichtkunst).

per juist antwoord

1

Eindexamen havo kunst 2014-II

- havovwo.nl

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

7 maximumscore 2

- niet zinvol (een van de volgende):
  - Huygens heeft Hofwijck als totaal ontworpen: huis én tuin. Als de tuin slechts deels gereconstrueerd kan worden, blijft van het (Vitruviaans) idee van Huygens niets overeind (de menselijke figuur / de harmonie).
  - Een reconstructie is niet nodig, op basis van het gedicht en de gravure kan het publiek kennisnemen / zich een idee vormen van Huygens' schepping.
- wel zinvol (een van de volgende):
  - Het betreft een uiting van de hofcultuur in Nederland. Deze was in Nederland niet groots aanwezig. Het weinige dat er (over) is, moet behouden blijven.
  - Het is waardevol om de tuin te reconstrueren, op deze wijze kunnen bezoekers in ieder geval een deel van de wandeling door de tuin (zoals Huygens heeft beschreven) beleven.

1

1

Blok 2

8 maximumscore 2

In beide gevallen is sprake van (twee van de volgende):

- een harde breuk met het verleden om een volledig nieuwe toekomst te kunnen opbouwen (herinneringen aan de oude wereld moesten worden weggevaagd).
- het collectief en/of universaliteit als ideaal (in tegenstelling tot individualiteit) en/of een geloof in (een nieuw soort) samenwerking.
- een geloof in nut en noodzaak van industriële ontwikkelingen / werken met nieuwe materialen en technieken.

per juist antwoord

1

9 maximumscore 2

twee van de volgende

- Van één film kunnen meer kopieën worden gemaakt zodat de film gedistribueerd kan worden in een groot gebied.
- Een film kan gelijktijdig op meerdere plaatsen worden getoond.
- Een film kan onbeperkt herhaald worden.
- Voor vertoning van een film zijn minder mensen nodig dan voor het uitvoeren van een theatervoorstelling.

per juist antwoord

1

Eindexamen havo kunst 2014-II

- havovwo.nl

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

10 maximumscore 3

- Vertov schetst een beeld van een 'ideale' maatschappij waarin (samenwerkende) hardwerkende arbeiders (man en vrouw) centraal staan en/of een beeld van een ideale maatschappij waarin arbeider en nieuwe techniek voorspoed brengen 1
- voorbeelden (twee van de volgende): 2
  - Arbeider/man die een hoge fabrieksschoorsteen beklimt geeft positief/stoer beeld van de arbeider en enorme industrie.
  - Arbeider/vrouw die machine prepareert geeft positief beeld van machine die handwerk overneemt en/of beeld van vooruitgang door techniek.
  - Een druk stadsleven (met passanten en af en aan rijdende trams) geeft een positief beeld van een moderne metropool/grootstedelijke activiteit.
  - Draaiende/geoliede machines en de monteur geven een positief beeld van de stand van de techniek en/of van de rol van de arbeider/de mens als meester van de machine.
  - Transport van grondstoffen door middel van lopende band en arbeiders en (paarden)karren geeft een positief beeld van hoeveelheid werk die verzet kan worden door samenwerking van machine en mens (en dier).

Opmerking

Per juist voorbeeld uit het fragment 1 scorepunt toekennen.

11 maximumscore 3

drie van de volgende:

- Het beeld van de rokende schoorsteen geef de informatie dat de fabriek in volle werking is.
- Het shot van de bedrijvigheid op de gang laat zien dat het op de administratie van de fabriek druk is en dat er dus veel werk is.
- Het overzichtsshoot van de fabriekshal toont de enorme fabriek met veel machines.
- De close-up van de directeur: hij heeft een zelfvoldane, tevreden blik daaruit valt af te leiden dat het goed gaat met de fabriek en/of de directeur heeft een 'welvarend' uiterlijk.

per juist antwoord

1

Eindexamen havo kunst 2014-II

- havovwo.nl

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

12 maximumscore 2

twee van de volgende:

- Eisenstein past animatie toe (de letters HO), en laat de letters kantelen.
- Eisenstein monteert beelden achterstevoren en ondersteboven.
- Eisenstein kiest hier voor een schimmenspel / kiest voor een extreem licht-donkercontrast.

per juist antwoord

1

13 maximumscore 3

- casting: Eisenstein koos acteurs die het karakter van het personage uitvergroten: een dikke acteur voor de rol van directeur en/of twee doorsnee/keurige (kruiperige) types als informanten
- speelstijl: Eisenstein koos voor een karikaturaal/groteske speelstijl: overdreven mimiek / uitvergrote houdingen en gebaren en/of overdreven handelingen
- Met het uitvergroten en karikaturaal uitwerken van 'de kapitalisten' / 'de bad guys' maakt Eisenstein ze belachelijk

1

1

1

14 maximumscore 1

Het antwoord dient de volgende strekking te hebben:

Met het gebruik van de citrusspers laat Eisenstein zien dat de aandeelhouders kiezen voor een harde aanpak / kiezen voor het (verder) 'uitpersen' van de arbeiders (en dat ze niet ingaan op de stakingseisen).

15 maximumscore 1

Betekenis van het motto: de groep is belangrijker dan het individu (in het citaat wordt gemeld dat de leden van de arbeidersklasse krachtig en invloedrijk kunnen zijn wanneer zij zich als groep organiseren).

Eisensteins keuze om de karakters van de arbeiders niet individueel uit te werken past bij deze communistische ideologie/opvatting, want hij benadrukt daarmee (het belang van) de groep.

Opmerking

Alleen als zowel de betekenis als de uitleg is gegeven 1 scorepunt toekennen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Blok 3

16 maximumscore 1

Westerns gaan over de geschiedenis van (het Wilde Westen van) de Verenigde Staten. Het Amerikaanse publiek kan zich identificeren met deze (eigen) geschiedenis/verhalen en/of voor de Amerikanen was het creëren en benadrukken van de eigen nationale geschiedenis van belang (zij misten de traditie/geschiedenis die in het 'oude' Europa wel aanwezig was).

17 maximumscore 2

De actie in de scène wordt ondersteund door (twee van de volgende):

- het hoge tempo / de snelle afwisselingen (van strijkers en koperblazers).
- trillers (viool).
- fragmentarische melodielijnen / de melodieën die niet vloeiend verlopen (korte loopjes).
- wringende samenklanken (bijvoorbeeld fluit en viool).
- de luidheid.

per juist antwoord

1

18 maximumscore 1

een van de volgende:

- De televisie vormde concurrentie voor de film / het bioscoopbezoek.
- De (strenge) politieke censuur (vanwege de Koude Oorlog) beperkte de artistieke vernieuwing.

1

19 maximumscore 2

- water: de vallende waterdruppel / het opdrinken van water uit de hoed / het geluid van de watermolen
- geweld / sadisme: de revolver / het vangen van de vlieg en het weer loslaten ervan

1

1

20 maximumscore 2

- De penetrante/'snijdende' klanken van de mondharmonica typeren het karakter van Harmonica dat getekend is door een verschrikkelijke gebeurtenis en/of de klaaglijk/mysterieuze klanken van de mondharmonica typeren zijn geheimzinnige karakter
- De harde/agressieve klanken van de (elektrische) gitaar (met distortion) typeren Franks brute/gemene/sadistische karakter

1

1

Eindexamen havo kunst 2014-II

- havovwo.nl

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

21 maximumscore 2

- De acteur kan de spanning/de sfeer van de muziek aanvoelen, dit kan hem helpen om zich in te leven in de rol
- De muziek kan de acteur een cue geven om een handeling aan te koppelen / hij kan zijn beweging/handeling afstemmen op de muziek

1

22 maximumscore 1

Het antwoord dient de volgende strekking te hebben:

De sterk tot de verbeelding sprekende muziek kon thuis al beluisterd worden en zo een verleiding vormen om naar de bioscoop te gaan.

Blok 4

23 maximumscore 1

Het optreden in de openbare ruimte kan leiden tot een nieuw publiek, omdat het publiek spontaan in contact komt met dans en/of de dans op een laagdrempelige manier wordt aangeboden.

24 maximumscore 2

- De jaren zestig werden gekenmerkt door een tegencultuur en/of een streven naar vrijheid / antiburgerlijkheid / democratisering
- De opvattingen van de Judson Church groep passen binnen deze tijdgeest, omdat (bestaande) opvattingen over wat dans is, of moet zijn worden verruimd/losgelaten/doorkroken en/of omdat er sprake is van een democratisering van dans

1

25 maximumscore 2

De choreografische structuur wordt benadrukt (twee van de volgende):

- doordat de dansers/dansparen dezelfde bewegingen maken, maar anders getimed (hierdoor wordt het eenvoudiger om de opbouw van de dans te zien).
- doordat de dansers/dansparen hetzelfde parcours volgen, maar anders getimed (hierdoor wordt het eenvoudiger om de opbouw van de dans te zien).
- doordat de structuur (extra) zichtbaar wordt gemaakt vanwege de opdeling van de ruimte in een ruitpatroon.

per juist antwoord

1

Eindexamen havo kunst 2014-II

- havovwo.nl

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

26 maximumscore 2

De beweging wordt benadrukt (twee van de volgende):

- door het gebruik van eenvoudige / alledaagse bewegingen (springen, draaien).
- doordat de dansers dezelfde bewegingen uitvoeren (maar anders getimed).
- door de neutrale/witte kostuums die de dansers dragen (de kostuums leiden niet af van de beweging / verhullen deze niet).

per juist antwoord

1

27 maximumscore 1

Het doek geeft een verdubbeling / herhaling van het stuk waardoor de aandacht van het publiek nog meer gericht wordt op de structuur en de bewegingen (door herhalingen en kleine verschillen tussen de live- en de filmuitvoering).

28 maximumscore 2 **Altijd 2 punten toekennen**

- vorm: beperking tot één vorm, het vierkant en/of keuze voor een elementaire vorm, het vierkant
- kleur: de toepassing van slechts twee kleuren: wit en grijs en/of het ontbreken van kleur (alleen niet-kleuren wit en grijs)
- compositie: een symmetrische herhaling van één basisvorm (vierkant)

Indien drie antwoorden juist

2

Indien twee antwoorden juist

1

Indien een of geen antwoord juist

0

29 maximumscore 2

Er is sprake van (twee van de volgende):

- één of enkele beweging(en) die telkens wordt/worden herhaald (lopen, zwaaien, draaien).
- kleine verschuivingen / beperkte variaties, kleine delen van de beweging worden wel/niet uitgevoerd/herhaald.
- beperkte beweging / beperkt bewegingsvocabulaire (alleen 'vallen' en 'draaien', maar geen gebruik van 'extremen', zoals op de grond vallen en in de lucht springen).
- beperking van het ruimtegebruik / minimaal gebruik van ruimte.

per juist antwoord

1

Eindexamen havo kunst 2014-II

- havovwo.nl

Vraag	Antwoord	Scores
30 maximumscore 2	twee van de volgende: <ul style="list-style-type: none"> - meer gericht op ritmiek dan op melodie - beperking tot alleen melodie in een beperkt aantal noten - korte motieven (die eindeloos herhaald worden) - minimale variatie/verschuiving en/of overlap en/of herhaling van motief	
	per juist antwoord	1
31 maximumscore 3	drie van de volgende: <ul style="list-style-type: none"> - Lopen/rennen/draaien: wordt dans door een afgemeten hoeveelheid passen op muziek te zetten. - Handen door het haar halen: wordt dans door de herhaling en de muzikale/ritmische frasering. - Staan: wordt onderdeel van dans door de timing en door de pose. - Bloes trekken/schikken: wordt dans door herhaling, timing en muzikale/ritmische frasering.	
	per juist antwoord	1
32 maximumscore 2	<ul style="list-style-type: none"> • kadrering (een van de volgende):<ul style="list-style-type: none"> - Door kadrering worden diepte-effecten gecreëerd. Dit geeft verbinding (binnen een shot) tussen de voorgrond, het midden en de achtergrond. Door deze verbinding ontstaan verbanden/een verhaal. - Door kadrering wordt het accent/aandachtspunt bepaald, gelijktijdig worden ontwikkeling op de achtergrond / zijkant ingezet. Hierdoor wordt (de inzet van) een nieuwe verhaallijn gesuggereerd. • montage (een van de volgende):<ul style="list-style-type: none"> - In de montage worden de shots met ontwikkelingen in de achtergrond / aan de zijkant gevolgd door een shot waarin deze ontwikkelingen het hoofdonderwerp worden. Hierdoor wordt de suggestie van een verhaal gewekt. - Door beelden met verschillende camerastandpunten, van dichtbij tot ver weg, na elkaar te monteren, krijgt de kijker zowel de grote lijnen als de details te zien. Hierdoor worden verbanden gesuggereerd, en ontstaat een verhaal.	<ul style="list-style-type: none"> 1 1

Eindexamen havo kunst 2014-II

- havovwo.nl

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

33 maximumscore 1

een van de volgende:

- Wat Beyoncé hier doet is diefstal. Beyoncé erkent het intellectuele eigendom niet door fragmenten uit *Rosas Danst Rosas* letterlijk te kopiëren en/of Beyoncé had de bron moeten vermelden, zonder bronvermelding is het plagiaat.
- Wat Beyoncé hier doet is een (ster)artiest onwaardig. Beyoncé parasiteert op de creativiteit van een ander zonder er iets artistieks aan toe te voegen.

34 maximumscore 2

twee van de volgende:

- (her)Waardering voor de choreografie. Het recyclen van *Rosas danst Rosas* wekt wereldwijd artistieke / inhoudelijke interesse in het werk op.
- Doordat de media aandacht aan het fenomeen besteden, is het werk onder een groot publiek populair/bekend geworden.
- Stimulans voor de verkoop van de film. De verkoop van de dansfilm wordt door de publieke belangstelling mogelijk aangewakkerd.
- Publiciteit voor nieuw/huidig werk. Media-aandacht kan een positief effect hebben op de belangstelling van huidige producties van De Keersmaeker.